

Kennismarkt OCW 2015

Connecting Worlds

Tijdstip	Programmaonderdeel	Locatie
13:00 – 13:45 uur	Inloop met koffie en thee	Centrale hal
13:45 – 14:00 uur	Verplaatsen	
14:00 – 15:30 uur Ronde 1	x Keynote: Gedragseconomie voor het onderwijs	Barcelonazaal
	x Sessie A: Excellentie in het Hoger Onderwijs	02.003
	x Sessie B: Verbinden van leren en werken in het MBO	04.003
	x Sessie C: Serious gaming	08.003
	x Sessie D: Gezonde scholen	09.003
	x Sessie E: De cultuurkloof: cultuurverschillen en sociale afstand	10.003
	x Sessie F: Educatieve agenda Limburg	Nieuwscafé
15:30 – 15:45 uur	Verplaatsen	
15:45 – 17:00 Ronde 2	x Keynote: Big data	Barcelonazaal
	x Sessie G: Overgangen in het onderwijs	02.003
	x Sessie H: Drijfveren van onderzoekers	04.003
	x Sessie I: Data teams	08.003
	x Sessie J: Mogelijkheden van robotisering voor de samenleving	09.003
	x Sessie K: Governance van nieuwe netwerken: jeugdzorg & onderwijs	10.003
	x Sessie L: Samenwerking tussen onderzoek en onderwijs	Nieuwscafé
17:00 – 18:30 uur	Afsluitende borrel	Restaurant

Uitwerking programma

x Keynote: Gedragseconomie voor het onderwijs

Prof. Phillip Oreopoulos van de University of Toronto is een onderwijseconoom met verscheidene wetenschappelijke publicaties in internationale toptijdschriften. Zie: <http://oreopoulos.faculty.economics.utoronto.ca/short-bio/>. Prof. Oreopoulos zal op de kennismarkt een verhaal vertellen over hoe je gedragswetenschappelijke kennis kunt gebruiken voor het verbeteren van onderwijsbeleid. Hij geldt op dit gebied als een autoriteit en heeft daar onlangs een zeer interessante en beleidsrelevante overzichtsstudie over geschreven. Prof. Robert Dur van de Erasmus Universiteit Rotterdam zal als referent optreden.

x Sessie A: Excellentie in het Hoger Onderwijs

Marca Wolfensberger is lector aan de Hanzehogeschool Groningen en doet onderzoek naar excellentie binnen het hoger onderwijs. Zij zal een presentatie geven over de ontwikkeling van excellentieprogramma's in het hoger onderwijs in Nederland en andere Europese landen. Ron Weerheijm van het Honoursprogramma van de Hogeschool Rotterdam zal vervolgens reageren vanuit zijn ervaring in de praktijk.

x Sessie B: Verbinden van leren en werken in het MBO

Presentatie van onderzoek naar het verbinden van leren en werken in het mbo: 'hybride leeromgevingen'. Het onderzoek heeft zowel betrekking op de ontwerpkenmerken van opleidingen als op de expertise van docenten & praktijkopleiders. Afgerond onderzoek naar de leertevredenheid & leeropbrengsten van studenten mechanica niveau 2, die in Technieffabriek in Zwolle/Amsterdam worden opgeleid worden gepresenteerd. De Technieffabriek is een hybride leeromgeving die in samenwerking tussen Nedtrain & ROC van Twente is ontworpen.

x Sessie C: Serious gaming

De belangstelling voor serious gaming in het onderwijs is de laatste jaren sterk toegenomen. De behoefte naar gedegen uitgevoerd effectiviteitsonderzoek wordt hiermee steeds groter. Esther Oprins komt vanuit TNO spreken over onderzoek dat gedaan is naar de effectiviteit van vijf verschillende serious games op vijf scholen. Vanuit het One2Count project (NRO) zullen er inzichten uit de praktijk van serious gaming in het rekenonderwijs in het MBO worden besproken.

x Sessie D: Gezonde scholen

De Gezonde School-aanpak: de theorie

Er zijn veel goede, gezonde ontwikkelingen op scholen in Nederland. De maatschappelijke betrokkenheid rond het thema gezondheid en de mogelijke rol van de school worden steeds duidelijker. Diverse ontwikkelingen komen bij elkaar in de Gezonde School-aanpak, zoals gezonde kantines, Gezonde Schoolpleinen, rookvrije schoolterreinen, vignetten Gezonde School, beter afgestemde leerinhouden van de verschillende gezondheidsthema's, goed omgaan met pestgedrag, et cetera.

Het ondersteuningsaanbod voor de scholen: de praktijk

Scholen konden (en kunnen nu wederom) een aanvraag doen voor extra ondersteuning om te werken aan gezondheid op school. De mogelijkheden? Een advies-op-maat van een Gezonde School-adviseur (vaak GGD), extra (financiële) ondersteuning bij Gezonde School-activiteiten en een geldbedrag voor inzet van eigen personeel (uitbreiding taakuren). Met dit ondersteuningsaanbod heeft een kwart van alle scholen in het primair, secundair en middelbaar beroepsonderwijs zich in de afgelopen twee jaar al ingezet om de gezondheid op school te verbeteren. Dit jaar komen daar nog scholen bij.

Wilt u meer weten of de Gezonde School-aanpak en het ondersteuningsaanbod voor scholen? Kom dan naar deze workshop en ontdek hoe de theorie en de praktijk elkaar ontmoeten.

x Sessie E: De cultuurkloof: cultuurverschillen en sociale afstand

Hoger- en lageropgeleiden verschillen niet alleen sterk in hun politieke voorkeuren en attitudes, maar ook in culturele voorkeuren. Ze houden van andere muziek, hebben andere eetgewoontes en kledestijlen en lachen om andere grappen. In deze bijdrage onderzoeken wij in hoeverre en waardoor hoger- en lageropgeleiden op dit meer alledaagse culturele niveau van elkaar verschillen, en welke sociale betekenis zij aan deze verschillen geven. Beoordelen mensen anderen op basis van hun smaak en cultuurconsumptie? Leiden zulke cultuurverschillen tot negatieve beoordelingen over en weer, of tot sociale afstand tussen deze groepen? Met andere woorden: leiden smaak- en cultuurverschillen tussen hoger en lager opgeleiden tot sociale afstand of zelfs tot een culturele 'kloof'? Deze sessie staat in het teken van bijvoorbeeld bovenstaande vragen rond cultuurverschillen, sociale ongelijkheid en sociale afstand.

x Sessie F: Educatieve agenda Limburg

In Limburg is met steun van de provincie een samenwerkingsverband opgezet tussen de kennisinstellingen en het onderwijs. Op basis van monitoring wordt bekeken hoe het onderwijs er voor staat en in onderlinge dialoog wordt gewerkt aan verbeteringen van het onderwijs. Aan de hand van het thema "de betekenis van po-toetsen voor de plaatsing van leerlingen in het vo" laten we zien hoe dit werkt. Trudie Schils (Universiteit Maastricht) licht de Educatieve Agenda Limburg kort toe, vervolgens zal zij met Lex Borghans van de Universiteit Maastricht ingaan op de voorspellende waarde van toetsen in het po voor het succes van leerlingen in het vo. Verder presenteert een docent van een Limburgse vo-school een analyse van de afstroom in de onderbouw van de havo. Daarna zal Gerda Verbraeken van de provincie Limburg ingaan op het belang van samenwerking voor de provincie en tot slot zal Esmee Jonk (IvHO/UM) ervaringen delen over samenwerking met docenten op een onderzoeksthema.

x Keynote: Big data

Steeds meer data komen beschikbaar. Wat kunnen we ermee en hoe gaan we met deze data om? Voor de Inspectie van het Onderwijs heeft Frederik Ruys (NL van boven) inzichtelijke infographics gemaakt. Hij komt hierover spreken en over de mogelijkheden van datavisualisatie. Vervolgens zal Reinout van Brakel (Onderwijs in Grafieken) specifiek ingaan op het gebruik van infographics voor het onderwijs.

x Sessie G: Overgangen in het onderwijs

Hoe verloopt voor leerlingen de overgang tussen basisonderwijs en voortgezet onderwijs? Maakt het uit naar welke school ze gaan en wat voor ouders ze hebben? En wat zijn belangrijke kwaliteitskenmerken van MBO opleidingen? In hoeverre verschillen percepties van kwaliteit tussen leerlingen, docenten, werkgevers en beleid? En zijn Nederlandse leraren vergelijkbaar met leraren in andere landen? Wat doen leraren die spijt hebben van hun opleiding?

Onderzoekers van de Academische Werkplaats Onderwijs van de Inspectie van het Onderwijs en de Universiteit Maastricht laten de belangrijkste resultaten van een aantal uiteenlopende onderzoeken zien. Samenwerking en dialoog tussen beleid/toezicht, de onderwijspraktijk en wetenschap staat centraal in deze onderzoeksprojecten. De sessie geeft u niet alleen antwoord op bovenstaande vragen, maar biedt ook een uniek kijkje in de keuken van de academische werkplaats onderwijs, aan de hand van de volgende presentaties:

Prof. dr. Inge de Wolf: Een kijkje in de keuken van de Academische Werkplaats Onderwijs

Drs. Maarten Balvers: leerlingen van basis- naar voortgezet onderwijs

Dr. Margriet van der Sluis: de kwaliteit van MBO-opleidingen: een vignetstudie

Dr. Bart Golsteijn, drs. Stan Vermeulen: Wie wordt er leraar?

x Sessie H: Drijfveren van onderzoekers

In de wetenschapsvisie werd 'talent breed uitdagen op onderzoek, onderwijs en valorisatie' benoemd als een van de speerpunten voor talentontwikkeling binnen het Nederlands wetenschappelijk onderzoek. Dit betekent meer dan enkel het beoordelen en belonen van onderzoeksresultaten. Bredere carrières voor wetenschappers moeten mogelijk worden gemaakt. Wetenschappers Laurens Hessels van het Rathenau Instituut en Inge van der Weijden van het CWTS zullen vanuit de wetenschap ingaan op de kennis hierover bekend en de mogelijke implicaties voor de wetenschappelijke wereld.

x Sessie I: Data teams

Oprichter en projectleider van de Datateam methode Kim Schildkamp spreekt op de kennismarkt over hoe Datateam vorm geeft aan opbrengstgericht werken. Via de DATATEAM® methode werken teams van docenten en schoolleiding lerende wijs aan het oplossen van concrete vraagstukken, met behulp van beschikbare data op school. Op deze manier werken de leden van het team zowel aan hun eigen professionele ontwikkeling, als aan onderwijsverbetering aan de hand van specifieke problemen. Problemen waar teams via de DATATEAM® methode aan werken zijn tegenvallende prestaties voor een bepaald vak, doorstroom 3-4 havo en dalende examenresultaten. Essentieel hierbij is dat het probleem dat het team kiest belangrijk is voor de school.

x Sessie J: Mogelijkheden van robotisering voor de samenleving

Steeds meer taken kunnen worden geautomatiseerd en worden overgenomen door computers en robots. Dat gebeurt al in tal van domeinen. Tegelijkertijd zorgen deze ontwikkelingen ook weer voor het ontstaan van nieuwe banen. Robotica vormt dus niet alleen een bedreiging maar biedt ook veel kansen liggen. Europa, en zeker ook Nederland, hebben een bijzonder goede uitgangspositie om deze kansen ten gelde te maken. Onderwijs speelt daar een belangrijke rol bij. Onderzoeker Martijn Wisse van de TU Delft gaat in op de ontwikkelingen op het gebied van robotica en de mogelijkheden die dit in de toekomst kan gaan bieden. Wiljan van den Berge van het CPB zal ingaan op de economische gevolgen van robotisering. Tot slot zal Charles Wijnker van het Ministerie van SZW reageren op deze presentaties en ingaan op de uitdagingen die deze ontwikkelingen bieden voor het beleid.

x Sessie K: Governance van nieuwe netwerken: jeugdzorg & onderwijs

Voor het rapport van de Onderwijsraad "Samen voor een ononderbroken schoolloopbaan" heeft het NJI een startdossier samengesteld waarin de samenhang onderwijs-jeugdbeleid in Denemarken, Finland en Engeland verkend is. Zowel inhoudelijk (methodische aanpak) als t.a.v. de aansturing zijn er inspirerende elementen die goed vertaalbaar zijn naar de Nederlandse situatie. In deze sessie delen we een aantal van deze inzichten, en gaan we nader in op de sturing en monitoring van de samenwerking tussen onderwijs, gemeenten en jeugdhulp. Mede door de invoering van passend onderwijs en de jeugdwet wordt deze samenwerking tussen onderwijs en andere partijen steeds urgenter. Deze monitor wordt nu in circa 25 samenwerkingsverbanden en bijbehorende gemeenten uitgevoerd, komend jaar vindt verdere uitrol plaats. Marja van Leeuwen, directeur van het SWV VO in een van deze regio's (Helmond-Peelland) zal vanuit haar praktijk ingaan op de bruikbaarheid van dit instrumentarium in de praktijk- en de beleidsontwikkeling in de regio.

x Sessie L: Samenwerking tussen onderzoek en onderwijs

In deze sessie staan we stil bij verschillende aspecten, succesfactoren en vragen rond het onderwerp 'samenwerking tussen wetenschappelijk onderzoekers en onderwijsprofessionals'. Specifiek gaat het om samenwerking die als doel heeft om resultaten van (praktijkgericht) onderzoek beter op de praktijk te laten aansluiten. Aan de orde komen de theorie (wat weten we over effectieve samenwerking?), het beleid (hoe stimuleert en faciliteert het NRO deze samenwerking?) en de praktijk (hoe wordt er samengewerkt, wat gaat er goed, wat kan beter?). Er wordt een actieve bijdrage van de deelnemers verwacht.